

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes and two thin blue lines that intersect to form a triangular shape. One large circle is at the top, another large circle is at the bottom right, and a smaller, shaded 3D-style circle is in the middle right. The text is positioned on the left side of the page.

**SOSIAALIPALVELUJEN
ASIAKASMAKSUT
1.1.2022 ALKAEN**

Petula 22.2.2022 (§ 16)

SISÄLLYS

1. SOSIAALIPALVELUJEN ASIAKASMAKSUT	2
1.1. Maksujen ja määräytymisperusteiden voimaantulo	2
1.2. Maksujen määräytymisen yleiset perusteet.....	2
1.3. Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen.....	3
1.4. Muutoksenhaku	3
2. IKÄIHMISTEN KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT	4
2.1. Kotihoidon maksut	4
2.1.1. Tulorajat.....	4
2.1.2. Maksutaulukko	5
2.2. Tilapäinen kotipalvelu ja kotisairaanhoido	6
2.3. Kuntouttava arviointijakso	6
2.4. Omaishoidon tuen maksut	7
2.5. Rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotona asumista tukevat palvelut	7
2.6. Tukipalvelumaksut	8
3. IKÄIHMISTEN ASUMISPALVELUT	9
3.1. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen	9
3.1.1. Maksun perusteena olevat tulot (10 b §).....	9
3.1.2. Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä (10 c §)	10
3.1.3. Tuloista tehtävät erityiset vähennykset (10 d §).....	10
3.1.4. Käyttövara (7 c §).....	11
3.1.5. Palvelun keskeytyminen.....	11
3.1.6. Asumisesta aiheutuvat kulut.....	11
3.2. Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen.....	12
3.3. Lyhytaikainen perhehoito	12
4. PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN PALVELUT	13
4.1.1. Tehostettu palveluasuminen.....	13
4.1.2. Pitkäaikainen asumispalvelu	13
4.1.3. Tuettu asuminen	13
5. KEHITYSVAMMAISTEN, VAIKEAVAMMAISTEN JA ALLE 65-VUOTIAIDEN OMAISHOIDONTUKEA SAAVIEN ASIAKASMAKSUT	14
6. LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUN JA LASTENSUOJELUN MAKSUT	16
6.1. Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu	16
6.2. Säännöllinen (määräaikainen) kotipalvelu	16
6.3. Lastensuojelun maksut	16
7. MUUT MAKSUT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1. SOSIAALIPALVELUJEN ASIAKASMAKSUT

1.1. Maksujen ja määräytymisperusteiden voimaantulo

Näitä maksuja ja määräytymisperusteita sovelletaan 1.7.2021 alkaen. Vahvistettuja maksuja ja määräytymisperusteita sovelletaan siihen saakka, kunnes Lopen kunnan perusturvalautakunta vahvistaa uudet maksut ja määräytymisperusteet.

1.2. Maksujen määräytymisen yleiset perusteet

Sosiaali- ja terveystalvelujen maksuja määrittelevät laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Asiakasmaksulainsäädäntöä, lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) sekä tuomioistuinlakia (1455/2015) muutetaan 1.7.2021 alkaen.

Asiakasmaksulain 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveystalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksut tarkistetaan joka toinen vuosi (sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus eräistä indeksillä tarkistetuista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 7.11.2019). Seuraava tarkistus on marraskuussa 2021. Indeksitarkistukset tulevat voimaan 1.1.2022.

Asiaksmaksu on tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka kunnan aloitteesta silloin, jos:

- 1) asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet;
- 2) asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus asiakasmaksulaissa säädettyihin vähennyksiin on muuttunut (§ 10 c, 10 d ,10 g)
- 3) perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- 4) maksu osoittautuu virheelliseksi;
- 5) asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen;
- 6) kunnan maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Asiaksmaksu tarkistetaan lisäksi vähintään joka toinen vuosi (samanaikaisesti lakisääteisten indexitarkistusten kanssa).

Jos maksun määräämistä koskeva päätös on ilmeisesti perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamaan virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista enintään vuoden ajalta (AsiaksmaksuA 31 §).

Kun kunta järjestää palvelut ostamalla ne yksityiseltä palveluntuottajalta, asiakkaalta peritään samat maksut ja korvaukset kuin kunnan itse tuottamista vastaavista palveluista (AsiaksmaksuL 12 §).

Lopen kunnalla on käytössä täydentävänä palvelumuotona lapsiperheiden kotihoidon palveluseteli. Palvelusetelistä ja sen käytöstä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009).

1.3. Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisestä elatusvelvollisuudesta huolehtimista. Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentuloon nähden (AsiakasmaksulakiL 11 §).

Asiakkaalle on annettava tieto siitä, että maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä asiakasmaksulain §:n 11 mukaisissa tilanteissa. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Tiedon voi antaa myös myöhemmin, mutta kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja. Edellä mainitut tiedot annetaan asiakkaalle henkilökohtaisesti suullisesti tai kirjallisesti. Jos tieto annetaan muulla tavalla kuin kirjallisesti, asiakkaalle on hänen pyynnöstään annettava tieto myös kirjallisesti.

Ensisijaisena toimenpiteenä ennen maksun alentamista edellytetään, että Kelalta on anottu ne etuudet, joihin asiakas on oikeutettu (esim. hoitotuki ja asumistuki).

Maksujen alentamisen perusteluna ei voi olla yksityisten vastaavien palvelujen käyttö. Esim. kotihoidon maksua ei voi alentaa sillä perusteella, että asiakas käyttää lisäksi yksityistä kotipalvelua.

Maksun alentamista tai perimättä jättämistä haetaan kirjallisesti. Hakemukseen on liitettävä selvitys talouden kuukausittaisista nettotuloista ja nettomenoista kuitteineen sekä tiliotteet kolmelta edeltävältä kuukaudelta. Hakemuksen voi tehdä myös suullisesti. Alentamisen perusteena on toimeentulotukilaskelma, jossa otetaan huomioon asiakkaan todelliset tulot, menot, säästöt ja varallisuus. Maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä tehdään erillinen muutoksenhakukelpoinen päätös.

Asiakasmaksun alennusta voidaan pääsääntöisesti myöntää hakemuksen saapumiskuukauden alusta lukien. Maksunalennuspäätös tehdään aina määräaikaisena.

Jos asiakas jättää sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksun maksamatta, siitä voidaan periä viivästyskorkoa ja se voidaan ulosmitata ilman oikeuden päätöstä.

1.4. Muutoksenhaku

Asiakkaalle tehdään sekä palvelu- että maksupäätös. Viranhaltijan päätökseen tyytymätön asiakas voi saattaa asiansa perusturvalautakunnan käsiteltäväksi tekemällä oikaisuvaatimuksen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Myös tasasuuruisiin maksuihin, joista ei tehdä erillistä päätöstä, vaan lähetetään asiakkaalle ainoastaan lasku, on liitettävä kirjallinen oikaisuvaatimusohje.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun lautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen. Muutoksenhaku-aika on 30 päivää tiedoksisaannista. Hallinto-oikeuden päätökseen asiakasmaksuasiassa saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimuksen ja valituksen voi tehdä asianosainen.

Asiakkaalle tiedoksi annettavassa päätöksessä on ohje, miten haetaan muutosta päätökseen ja minne muutoksenhaku pitää toimittaa.

2. IKÄIHMISTEN KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT

2.1. Kotihoidon maksut

Kotihoitoon kuuluvan kotipalvelun osuuden järjestäminen perustuu sosiaalihuoltolain (2014/1301) 19 §:ään ja sosiaalihuoltoasetuksen (1983/607) 9 §:ään. Kotisairaanhoidon järjestäminen perustuu terveydenhuoltolain 25 §:n (2010/1326) mukaisiin kunnan tehtäviin.

Säännöllisellä kotihoidolla tarkoitetaan jatkuvaa ja säännöllistä kotipalvelua ja kotisairaanhoidoa, jota annetaan asiakkaalle vähintään kerran viikossa ja jonka arvioitu tai tosiasiallinen kesto on vähintään 2 kuukautta.

Kuvapuhelinpalvelu rinnastetaan säännölliseen kotihoitoon ja siihen sovelletaan säännöllisen kotihoidon maksuperustetta. Kuvapuhelinpalvelu on ensisijainen palvelumuoto sisällöltään ohjauksellisten käyntien toteuttamiseksi.

Mikäli kotihoidon toteuttamiseen tai hoitajan tekemiä käyntejä korvaamaan käytetään muita teknisiä järjestelmiä kuin kuvapuhelinta, niin teknisistä järjestelmistä ei peritä erillistä maksua.

Mikäli asiakkaan lääkehoidossa käytetään koneellista annosjakelua, lisätään myönnettyyn palvelutuntimäärään 2 tuntia/kk lääkehoidon toteuttamisesta. Mikäli asiakkaalla on käytössä lääkeautomaatti, ei siitä peritä erillistä maksua.

Kotihoidon maksua ei peritä sotainvalideilta, joiden vammaisuusaste on vähintään 10 % eikä rintamaveteraaneilta. Lisätietoja Rintamaveteraanien ja sotainvalidien palveluista antaa valtiokonttori.

Kunta tai kuntayhtymä saa asiakasmaksulain 10 e §:n mukaan periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Maksu saa olla enintään maksutaulukon osoittaman maksuprosentin suuruisen tulorajan ylittävistä kuukausituloista. Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

2.1.1. Tulorajat

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1103	1731	2140	2591	2976

2.1.2. Maksutaulukko

Maksuprosentti Perheen koon mukaan						
Palvelutunnit Kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Taulukon lukuohje:

Asiakkaan bruttotuloista vähennetään asiakkaan kotitalouden henkilöiden lukumäärän mukainen tulorajan summa. Asiakasmaksu on jäljelle jäävästä summasta palvelun tuntimäärän mukaan määräytyvä prosenttiosuus.

Asiakasmaksua määrättäessä kuukausituloina otetaan huomioon:

- Asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettyinä
- Laskennallinen metsätulo (ks. liite Laskennallinen metsätulo)

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tuloista tehtävät vähennykset:

Ennen asiakasmaksun määräämistä vähennetään asiakasmaksun perusteena olevista kuukausituloista

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista)
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- edunvalvojan tai edunvalvontavaltuutetun palkkion perusmaksu, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena.

Tulona ei oteta asiakasmaksulain mukaan huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea.

Kunta saa asiakasmaksulain mukaan periä kotihoidosta säädetyn maksun (10 e §), vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos kotona annettava palvelu keskeytyy kunnasta tai kuntayhtymästä johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan ollessa lyhytaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa kotihoidon maksua ei peritä.

Kotihoidosta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Säännöllisen kotihoidon tuntihinta (sisältäen vyörytyserät) lasketaan todellisten kustannusten perusteella. 1.7.2021 alkaen enimmäistuntihinta 65,36.

2.2. Tilapäinen kotipalvelu

Kotihoito on tilapäistä, mikäli avun tarpeen arvioidaan olevan lyhytkestoista (alle 2 kk) tai korkeintaan kolme käyntiä kuukaudessa ja käyntien kesto alle yksi tunti.

Tilapäisen kotipalvelun käyntimaksu on 12,00 euroa/käynti.

2.3. Kuntouttava arviointijakso

Kuntouttava arviointijakso, kesto enintään kuusi (6) viikkoa. Jakson aikana arvioidaan säännöllisen kotihoidon/kuntoutuksen tarvetta.

9,50 euroa/vrk

Ennaltaehkäisevät käynnit:

Palvelutarpeen arviointikäynti, muistisairaiden palveluneuvojan käynnit ja hyvinvointia tukeva kotikäynti 80-vuotiaille ovat maksuttomia. Lisäksi yksittäiset ennaltaehkäisevät kotikuntoutuskäynnit ovat maksuttomia, maksimikäyntimäärä 1 kerta/viikossa, kesto enintään 4 viikkoa.

2.4. Omaishoidon tuen maksut

Omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan ajalle järjestetystä hoidosta peritään 11,60 euroa/pv. Hoitopäivään sisältyy ateriat.

2.5. Rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotona asumista tukevat palvelut

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut perustuvat lakiin rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) ja asetukseen rintamaveteraanien kuntoutuksesta 1348/1988).

Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) muuttui 1.11.2019. Muutoksen myötä kotona asumista tukevat palvelut tulivat lakisääteisiksi rintamaveteraaneille 1.11.2019 alkaen. Määräraha muuttui arviomäärärahaksi samaan aikaan lakimuutoksen kanssa. Arviomäärärahalla turvataan palvelujen rahoituksen riittävyys.

Lakimuutoksen jälkeen rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotipalvelut ovat sisällöltään ja laajuudeltaan samanlaiset.

Kotona asumista tukeviin palveluihin oikeutetun rintamaveteraanin tulee olla Suomessa asuva vuosien 1939–1945 sotiin osallistunut rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelustunnuksen tai rintamatunnuksen omaava rintamaveteraani. Sotainvalidit, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on 10 prosenttia tai enemmän saavat vastaavat edut sotilasvammalain nojalla.

Palvelut perustuvat henkilökohtaiseen palvelutarpeen arviointiin.

Rintamaveteraanille maksuttomia palveluita ovat:

- Kotipalvelu ja kotisairaanhoido
 - o Asiaksmaksu
 - o Tuettu kotona kuntoutuminen
 - o Saattohoito kotona
- Kotipalvelun sisältyvät tukipalvelut (kts kohta 2.6)
- Liikkumista tukevat palvelut
 - o Kuljetuspalvelu 18 yhdensuuntaista matkaa Lopen naapurikuntien alueella.
 - o Virkistysmatkat
- Omaishoidon tuki
 - o Omaishoitajan palkkiot, eläke- ja tapaturmavakuutusmaksut
 - o veteraanin hoito omaishoitajan loman aikana
- Tehostettu palveluasuminen
 - o Asiaksmaksu

2.6. Tukipalvelumaksut

Tukipalvelujen järjestäminen perustuu sosiaalihuoltolakiin ja -asetukseen, jonka mukaan kotipalveluina järjestetään myös tukipalveluja, kuten ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluita.

Tukipalvelujen maksuista ei ole asiakasmaksulainsäädännössä yksityiskohtaista ohjeistusta eikä määräyksiä. Kunnan tulee kuitenkin ottaa maksuja määritellään huomioon lainsäädännössä olevat maksuja koskevat yleissäännökset.

Ateriapalvelut	euroa/kerta	
Lounas hoivakoti Eedilässä	5,20	
Ravintopäivä, sis. kaikki ateriat	14,50	
Menukat kotiaateria, sis. jälkiruuan	10,30	
Menukat asennusmaksu	0	
Kylvytyspalvelu	euroa/kerta	
Kylvytyspalvelu/kerta, sis. avustamisen	10,00	Kriteerinä avun saamiselle on peseytymistilojen puutteellisuus/ haasteellisuus..
Kuljetus (edestakaisin)/kerta	9,00	
Kuljetus vain toiseen suuntaan	4,50	
Kauppa-, pyykki- ja asiointipalvelu, tuottaa yksityinen toimija		
Turvapalvelut		
Turvapuhelimen asennus	20,00	
Turvapuhelimen hälytyskäynti	20,00	
Lisäksi palveluntuottaja laskuttaa turvapuhelimen vuokran 39 e/kk, liittymämaksun 3,50/kk ja puhelun hinnan 0,069/min.		
Päiväkeskuspalvelut		
Kokopäivämaksu (sis. aamupalan, lounaan, iltapäiväkahvin)	17,20	Päivätoiminta kohdentuu asiakkaisiin, joilla on muistihäiriö, ovat omaishoidettavia tai heidän muutoin arvioidaan hyötyvän kuntouttavasta ja toimintakykyä ylläpitävästä päivätoiminnasta.
Kuljetus (edestakaisin)	9,00	
Kuljetus vain toiseen suuntaan	4,50	

3. IKÄIHMISTEN ASUMISPALVELUT

3.1. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen

Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen on ympärivuorokautista hoivapalvelua. Sitä tarjotaan Lopella tehostetun palveluasumisen yksiköissä hoivakoti Eedilässä ja hoivakoti Salmelassa sekä yksityisten tehostetun palveluasumisen yksiköissä.

Kunta saa periä tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta tämän kohdan mukaisen asiakasmaksun, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. Ohje ei koske lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaispalvelulain nojalla annettavaa perhehoitoa.

Tehostetussa palveluasumisessa asiakas maksaa vuokran ja asiakasmaksun. Asiakasmaksu sisältää hoivan, ateriat, yksikössä järjestettävän virkistystoiminnan, tukipalvelut, liinavaatteet, yhteisten tilojen kalusteet ja välineet, wc- ja käsipaperit, perussaippuan ja –shampoon.

Asumispalvelun keskeytyessä sairaalahoidon vuoksi, ei lähtöpäivältä peritä asiakasmaksua, paluupäivältä asiakasmaksu peritään.

Mikäli asiakas ei hae hänelle todennäköisesti myönnettävää etuutta (kuten asumistuki tai hoitotuki), huomioidaan hänelle tuloksi laskennallinen summa, johon hän olisi oikeutettu.

Kunta saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty kohdassa 3.1.3 määritetyt asiakasmaksua määrättäessä tarkoitetut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen tai pitkäaikaisen perhehoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty kohdassa 3.1.2 määritetyt asiakasmaksua määrättäessä tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa, maksu määräytyy edellisen kohdan mukaisesti.

Muista tarvitsemistaan tukipalveluista asukas maksaa taksan mukaan. Asumisesta aiheutuvat kulut maksaa asiakas suoraan vuokranantajalle (yksityinen tai kunta), asiakasmaksun ja muut kulut laskuttaa kunta. Jos asiakas käyttää lisäksi yksityisen palveluntuottajan palveluja, maksaa hän ne suoraan yksityiselle palveluntuottajalle.

Asukkaan tulee hakea KELA:n maksamaa eläkettä saavan hoitotukea.

3.1.1. Maksun perusteena olevat tulot (10 b §)

Asiakasmaksua määrättäessä kuukausituloina otetaan huomioon:

- asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo (ks. liite Laskennallinen metsätulo)
- vammaistuki
- eläkettä saavan hoitotuki (hoitotukeen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa
- jos asiakasmaksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot. Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea.

Tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettut verovapaat sosiaalietuudet on esitetty liitteessä.

3.1.2. Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä (10 c §)

Ennen asiakasmaksun määräämistä vähennetään asiakasmaksun perusteena olevista kuukausituloista:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaanjohtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista)
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- edunvalvojan tai edunvalvontavaltuutetun palkkion perusmaksu, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena
- Pitkäaikaisen asumispalvelun alkaessa vähennetään asiakkaan tuloista edellisen asunnon todelliset asumismenot. Tämän tarkoitus on turvata asiakkaalle riittävä aika asumisjärjestelyjä varten.

Asumismenot vähennetään maksun määräämisen perusteena olevista tuloista seuraavasti:

- Omistusasunnosta, jossa asiakas on asunut ennen tehostetun palveluasumisen alkamista, aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta tai siihen saakka, kun asiakas myy omistusasuntonsa (kuitenkin enintään kuusi kuukautta).
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut
- asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (laki asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995 § 52).
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (Laki asumisoikeusasunnoista 650/1990 § 16).

3.1.3. Tuloista tehtävät erityiset vähennykset (10 d §)

Pitkäaikaisen palvelun asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki (10 d §). Tuloista vähennetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994; sairausvakuutuslaki 1224/2004).

Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista, kuitenkin enintään vuosiomavastuun suuruisena (vuosiomavastuu sairausvakuutuslaki 5 luku 8 §).

Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin

kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. Vähennyksen tekeminen edellyttää selvitystä.

3.1.4. Käyttövara (7 c §)

Kunnan on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 167 euroa kuukaudessa.

3.1.5. Palvelun keskeytyminen

Kunta saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen asumispalvelun maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta.

Jos palvelu keskeytyy kunnasta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

Jos pitkäaikainen palvelu keskeytyy sairaalahoidon vuoksi, sairaalaan lähtöpäivää ei laskuta. Kun asiakas palaa sairaalasta, paluupäivä on asiakkaalta laskutettava päivä.

Jos pitkäaikainen palvelu keskeytyy omaehtoisesta, esimerkiksi kotiloman vuoksi, asiakas maksaa tehostetun palveluasumisen asiakasmaksun lähtöpäivältä sekä viideltä ensimmäiseltä poissaolopäivältä, jonka jälkeen asiakasmaksua ei peritä.

Asiakas maksaa palveluntuottajalle vuokraa kaikilta vuokrasopimuksen voimassaolopäiviltä, myös poissaoloaikana.

3.1.6. Asumisesta aiheutuvat kulut

Tehostettuun palveluasumiseen muutettaessa tehdään vuokrasopimus. Asukkaat maksavat itse asumisesta aiheutuvat kulut (vuokra, sähkö, vesi ym. kulut) vuokranantajalle. Vuokraan on mahdollisuus hakea tuloista ja varallisuudesta riippuvaa asumistukea. Asukkaan vuokra määräytyy asukkaan huoneen sekä hänen käytössään olevien yhteisten tilojen mukaan jyvitettyjen neliöiden perusteella. Vuokrat vaihtelevat kiinteistökohtaisesti. Hoivakoti Eedilän osalta perusturvalautakunnan päätös 30.10.2018 (§ 89) vuokrankorotuksista pysyy voimassa ja asukas maksaa yhteisistä tiloista 50 euroa/kk.

Kunnan omien yksikköjen vuokrat määrittelee tekninen toimiala.

3.2. Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen

Lyhytaikaishoitoa/asumista annetaan tehostetun palveluasumisen yksikössä Hoivakoti Eedilässä. Lyhytaikainen asuminen sisältää asumisen, ruuan ja hoivan. Asiakas tuo hoitopaikkaan mukanaan omat lääkkeensä ja hoitotarvikkeensa.

Lyhytaikaista tehostettua palveluasumista tarjotaan kotiutustilanteissa, mikäli asiakkaan kotiolosuhteet ovat haasteelliset, asunto vaatii muutostöitä ennen kotiutumista tai asiakkaan toimintakyky edellyttää intensiivistä kuntoutusjaksoa ennen kotiutumista. Lyhytaikaista asumispalvelua on myös säännölliset tai määräaikaiset ennalta sovitut intervallijaksot omaishoidettaville tai muille kotona asuville kotona asumisen ja omaishoitajan jaksamisen tukemiseksi.

Mikäli asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana lyhytaikaishoitoon, voidaan häneltä periä 50,80 euron maksu.

Lyhytaikaisen ja osavuorokautisen asumisen asiakasmaksut eivät kerrytä maksukattoa.

Lyhytaikainen asuminen/vrk	34,50 €/vrk
Osavuorokautinen asuminen/vrk	20,00 €/vrk
Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikainen asuminen/vrk	11,60 €/vrk

3.3. Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikaisen perhehoidon ja osavuorokautisen perhehoidon asiakasmaksut määräytyvät vanhusten lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen maksujen mukaisesti.

Lyhytaikainen perhehoito	34,50 €/vrk
Osavuorokautinen perhehoito	20,00 €/vrk
Omaishoitajan lakisääteisen vapaan järjestämiseksi annettava perhehoito	11,60 €/vrk

4. PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIENTEN PALVELUT

Sosiaalihuoltolain mukaisia asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua ja tukea asunnon tai asumisensa järjestämisessä. Erityisryhmiä ovat mm. mielenterveys- ja päihdekuntoutujat. Asumispalvelu voi olla lyhytaikaista tai pitkäaikaista.

4.1.1. Tehostettu palveluasuminen

Lopen kunta ei tuota itse päihde- ja mielenterveyskuntoutujien tehostettua palveluasumista. Ostopalveluna tuotetun tehostetun palveluasumisen maksu määräytyy samoin kuin ikäihmisten tehostetussa palveluasumisessa (katso luku 3.1)

4.1.2. Pitkäaikainen asumispalvelu

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelua järjestetään Taarinrinteen tukiasumisyksikössä. Pitkäaikaisesta asumispalvelusta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan samalla tavalla kuin ikäihmisten kotipalvelun maksu (katso luku 2.1). Lisäksi asiakas maksaa itse asumisesta aiheutuvat kulut (vuokra, ateriat)

Lyhytaikaisen palveluasumisen asiakasmaksu on 34,50 €/vrk, eikä asiakkaalta peritä muita maksuja.

Lyhytaikainen asuminen = asiakas tosiasiallisesti enemmän päiviä kotona kuukaudessa kuin asumisyksikössä. Lyhytaikaisen asumisen päiviksi asumisyksikössä lasketaan lähtö- ja tulopäivä. Lyhytaikainen asuminen on alle 1 kk:n yhtäjaksoinen asumisjakso.

4.1.3. Tuettu asuminen

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien tuettua asumista järjestetään Taarinrinteen tukiasumisyksikössä. Tuetussa asumisessa asiakas maksaa itse vuokran ja ateriat. Lisäksi yksikössä on käytössä asumisohjaajan palvelut Erityistä tukea tarvitseville henkilöille asumisohjauksena järjestettävä tuettu asuminen on maksutonta palvelua.

5. KEHITYSVAMMAISTEN, VAIKEAVAMMAISTEN JA ALLE 65-VUOTIAIDEN OMAISHOIDONTUKEA SAAVIEN ASIAKASMAKSUT

Kehitysvammaisten erityishuollon palvelut ja kuljetus erityishuollon palveluihin on asiakkaalle maksutonta. Kehitysvammaisten erityishuoltona annettavassa asumispalvelussa asiakkaan maksettavaksi jäävät kuitenkin tavanomaiseen asumiseen ja elämiseen liittyvät kulut eli ns. ylläpidosta aiheutuvat kulut, vuokran ja ateriat. Ne ovat sellaisia kustannuksia, jotka syntyvät vammasta riippumatta ja joilla ei ole yhteyttä henkilön avun ja palvelujen tarpeeseen. Ylläpitokuluihin kuuluvat vuokra, ruoka, sähkö, vesi sekä tavallisesti yhteishankintana tehtävät siivoustarvikkeet ja -materiaalit, pesu- ja puhdistusaineet, wc- ja käsipaperit, vaatehuoltoon liittyvät tarvikkeet sekä virike- ja askartelutarvikkeet.

Kehitysvammaisen henkilön ateriamaksuun sisältyvät ruuan valmistuksessa tarvittavat raaka-aineet sekä ruuan valmistuksesta ja säilyttämisestä aiheutuvat kulut silloin, kun asiakkaan erityishuoltoon ei sisälly eikä erityishuolto-ohjelmaan ole kirjattu, että asiakas osallistuu ruuan valmistukseen tai että häntä avustetaan siinä. Ateriamaksun perusteena oleviin kustannuksiin kuuluvat siten myös kustannukset, jotka aiheutuvat työvoiman, veden, energian ja kuljetusten käyttämisestä. Mikäli henkilön erityishuolto-ohjelmaan on kirjattu ja hän tosiasiallisesti osallistuu ruuan valmistukseen tai hoivahenkilöstö laittaa ruokaa yhdessä hänen kanssaan, sisältää ateriamaksu vain raaka-aineiden ja ruoan valmistukseen tarvittavan energian kustannukset.

Vammaispalvelulain mukaiseen palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut (vammasta aiheutuvat palvelut) ovat asiakkaalle maksuttomia. Niistä voidaan periä maksu silloin, kun henkilö saa niiden kustannuksiin korvausta muun lain nojalla, esimerkiksi tapaturma- tai liikennevakuutuslain tai sotilasvammalain mukaan. Asiakkaan maksettavaksi jäävät kuitenkin tavanomaiseen asumiseen ja elämiseen liittyvät kulut eli ylläpidosta aiheutuvat kulut samoin kuin kehitysvammaisten henkilöiden asumispalveluissa.

Työ- ja päivätoiminnassa ateriamaksu sisältää tarvittavat raaka-aineet ja ruuan valmistamisesta sekä säilyttämisestä aiheutuvat kustannukset sekä kustannukset, jotka aiheutuvat työvoiman, veden, energian ja kuljetusten käyttämisestä.

Kehitysvammaisten erityishuoltona annettavassa lyhytaikaisessa asumisessa kokopäivämaksu peritään yön yli kestävästä hoidosta kalenteripäivien mukaan. Osapäivämaksu peritään tilapäisestä päivähoitotyypistä tai muutaman tunnin kestävästä hoidosta (ei kestä yön yli).

Mikäli kyseessä on omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikainen hoito, lasketaan hoitovuorokaudeksi 24 tunnin yhtäjaksoinen hoitojakso. Omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon järjestämiseksi välttämättömistä kuljetuksista ja niiden kustannuksista vastaa asiakas.

Erityishuollon kuljetusten korvaamiseen omaa autoa käytettäessä sovelletaan Kelan kilometrikorvausta oman auton käytöstä 0,20 €/km.

Asumisvalmennusta voidaan järjestää kunnan omassa asumisyksikössä, jos asumisyksikössä on tilaa. Asumisvalmennuksen päivämaksu on sama kuin erityishuoltona annetun lyhytaikaisen asumisen maksu.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun omavastuuosuus on Matkahuollon julkaiseman bussilippuhinnaston mukainen. Mikäli asiakkaalle joudutaan tilaamaan uusi taksikortti kadonneen tilalle, veloitetaan uudesta kortista 10 euroa.

Vammaisille ja muille erityistä tukea tarvitseville henkilöille asumisohjauksena järjestettävä tuettu asuminen on maksutonta palvelua.

Asiakasmaksut 1.7.2021 alkaen:

Asumispalvelut (asiakas ei osallistu ruuan valmistukseen)	
Vuokra vuokrasopimuksen mukaan	
Ateriat / koko päivä	14,50 €
Aamupala	2,10 €
Lounas	5,20 €
Välipala/iltapäiväkahvi	1,80 €
Päivällinen	3,40 €
Iltapala	2,00 €
Ylläpitomaksu	35,50 €/kk

Lyhytaikainen, tilapäinen, asuminen erityishuoltolain perusteella (sis. lyhytaikainen perhehoito) ja asumisvalmennus *
Yli 16-vuotias/kokopäivä 31,60 €
Yli 16-vuotias/osapäivä 15,80 €
Alle 16-vuotias/kokopäivä 18,95 €
Omaishoitajan lakisääteinen vapaa
Hoitomaksu/vrk 11,60 €
Työ- ja päivätoiminta
Ateriamaksu (sis. lounas ja ip-kahvi) 6,00 €
Kuljetuspalvelu
Omaavastuu/yhdensuuntainen matka bussilippuhinnaston suuruisen

6. LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUN JA LASTENSUOJELUN MAKSUT

Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu tuotetaan kunnan itse tuottamana palveluna tai palvelusetelillä. Palvelusetelillä asiakas ei maksa asiakasmaksua vaan omavastuusuuden palvelusta.

6.1. Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu

Perheen käyttäessä kunnan omaa kotipalvelua tilapäisen kotipalvelun tuntihinta on 7 euroa. Tilapäinen maksu peritään ensimmäiseltä 3 kuukaudelta kalenterivuoden aikana tai palvelu katsotaan tilapäiseksi niin kauan jos palveluntarve alittaa 16 h/kk. Palveluseteliä käytettäessä ei asiakasmaksua peritä, jolloin asiakas maksaa palveluntuottajan perimän tuntihinnan ja palvelusetelin välisen erotuksen.

6.2. Säännöllinen (määräaikainen) kotipalvelu

Lapsiperheen säännöllisestä kotipalvelusta on kyse, kun palvelun tarve kestää yli 3 kk tai on yli 16 tuntia/kk. Kunnan itse tuottamasta kotipalvelusta peritään käyntikertojen ja asiakkaan maksukyvyyn mukaan kuukausimaksuna jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon maksu (luku x.x).

6.3. Lastensuojelun maksut

Lastensuojelulain 19 §:n mukaan lastensuojelusta voidaan periä asiakasmaksuja siten, kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) säädetään. Asiakasmaksulain 4 §:n 4 kohdan mukaan lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten huolto on maksutonta sosiaalipalvelua. Asiakasmaksulain 7 § mukaan voidaan kyseisestä kohdasta poiketen kuitenkin periä lapsen vanhemmilta maksu lastensuojelulain mukaisesti avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua. Maksun suuruudesta on mainittu, että se saa olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen ja asiakasmaksuasetuksen 20 § 1 mom. mukaan se tulee jakaa vanhempien kesken heidän maksukykynsä mukaan.

Kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut ajalta, jona lapsi on sijoitettu yllä mainittuihin palveluihin. Kyseisessä lainkohdassa on viittaus myös asiakasmaksulain 14 §:ään, jossa yleisemmällä tasolla määritellään kunnan oikeudesta periä henkilön tulot ja korvaukset järjestettyään hänelle laitoshoidoa taikka perhehoitoa. Tämä oikeuttaa kunnan perimään elatusavun lisäksi myös lapsen mahdolliset muut tulot, kuten eläkkeet, elinkorot, avustukset tai muut jatkuvat tai kertaluotoiset tulot, korvaukset tai saamiset, joita maksetaan ajalta, jonka laitos- tai perhehoito kestää.

Asiakasmaksuasetuksen 20 § mukaan perittävä maksu saa olla enintään 1.835,20 euroa/kk, perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Lastensuojelulain 77 §:n mukaan lapsen tai nuoren tuloista, korvauksista tai saamisista on varattava 40 % hänen itsenäistymisvaroihinsa, 60 % käytetään siten hoidon korvaukseksi. Vanhemmalta perittäviä lastensuojelulain mukaisia asiakasmaksuja määrätessä on otettava huomioon hänen toimeentulonsa edellytykset ja huollolliset näkökohdat. Jos henkilö on varaton tai vähävarainen, maksua ei pidä periä. Vanhemmalta peritään asiakasmaksua käytettävissä olevien nettotulojen perusteella ja sitä määriteltäessä otetaan huomioon huollettavien määrä ja tulot elatusvelvollisuuden mukaan. Yhdessä asuville vanhemmille tehdään kummallekin nettotulojen mukainen oma päätös.

Elatusvelvollisuus avioliitossa koskee aviopuolisoita sekä vanhempien omia ja puolisoiden yhteisiä lapsia eikä synnyttä elatusvelvollisuutta aviopuolison lapsiin. Avioliitossa elatusvelvollisuus koskee vain omia ja parin yhteisiä lapsia, mutta ei ulotu avopuolisoon eikä tämän lapsiin.

Lastensuojelun asiakasmaksua vanhemmalle määriteltäessä otetaan huomioon ansiotulojen lisäksi eläkkeet, elinkorot ja kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki) sekä muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot samoin kuin pääomasta saadut korko-, osinko- ja vuokratulot sekä itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja yritystoiminnasta saatavat tulot. Lapsilisä, elatustuki ja elatusapu peritään yleensä hoidon korvaukseksi, jolloin niitä ei huomioida vanhemman tuloina. Lapsilisän maksamisesta laitospäivä- ja perhehoidon aikana säädetään lapsilisälain 11 §:ssä. Hoitokustannuksista tehdään Kelalle esitys lapsilisän maksamisesta kunnalle/perhehoitajalle lapsen tilanteen mukaan. Laitossijoituksessa lapsilisä peritään pääsääntöisesti kunnalle ja perhehoidossa lapsilisän maksamisesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa. Yleensä pitkäaikaisessa perhesijoituksessa lapsilisä maksetaan perhehoitajalle. Mikäli sitä ei peritä, se katsotaan vanhemman tuloksi. Lapsilisän perimisestä ei kerry lapselle itsenäistymisvaroja.

Tuloina ei oteta huomioon vanhemman luona asuvista muista lapsista maksettavaa lapsilisää, lapsen hoitotukea, kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta, asumistukea, vammaistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuisopintorahaa, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, kuntoutusrahalain mukaista ylläpitokorvausta, työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista ylläpitokorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea.

Asiakasmaksua määriteltäessä vanhemman nettotuloista vähennetään asumismenojen omavastuuosuus (vuokra, yhtiövastike, josta vähennetään asumistuki/asumislisä, omassa asumiskäytössä olevan asunnon lainanhoitokulut/kk) ja maksetut elatusavut. Mikäli asumiskustannuksista ei toimiteta selvitystä, lasketaan asumiskustannukset lain yleisestä asumistuesta (938/2014) mukaisten asumismenojen (erityisesti lain 9–10 §) suuruisina. Vanhemman tuloista tehdään nk. lapsivähennys, joka yhdessä asuvilta vanhemmilta on 75 euroa/huollettava kotona asuva lapsi/vanhempi. Yksin asuvilta vanhemmalta vähennetään 150 euroa/huollettava kotona asuva lapsi. Lapsivähennystä ei tehdä sijoitettavien lasten osalta. Ensisijaisesti pyritään aikaansaamaan kummankin vanhemman osalta elatussopimus, koska se lapsen itsenäistymisvaroja kartuttavana on lapsen edun mukainen.

Vanhemmilta, joille ei ole vahvistettu tai saada vahvistettua elatusapua, peritään lastensuojelun asiakasmaksu alla olevan taulukon mukaisesti:

Nettotulot/kk vähennysten jälkeen	Perintä/kk
0–600 €	Maksua ei peritä
601–800 €	10 %
801–1.000 €	12 %
1.001–1.200 €	14 %
1.201–	16 %

Kun vanhemmalle on määrätty taulukon mukainen asiakasmaksu ja sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan seuraavasti:

Sijoitettuja lapsia, lkm	Korotus, %
1	Ei korotusta
2	15 %
3	30 %
4	45 %
5 tai useampi	60 %

Maksukykyä arvioitaessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon vanhemman tosiasialliset perhesuhteista johtuvat muut maksukykyyn vaikuttavat seikat. Maksujen periminen ei kuitenkaan saa missään tilanteessa vaarantaa perheen toimeentuloa ja pyrkimyksiä selviytyä omaehtoisesti ongelmistaan.

Lastensuojelulain mukaisista alle 30 vrk kestävästä kiireellisistä sijoituksista tai avohuollon sijoituksista ei peritä asiakasmaksua. Jos kiireellinen sijoitus tai avohuollon sijoitus kestää yli 30 vrk, peritään vanhemmilta ja lapsilta korvaus yli 30 vrk kestäneeltä ajalta. Perintäpäätöstä ei pääsääntöisesti voida tehdä takautuvasti. Mikäli asiakkaat eivät toimita pyydettyjä selvityksiä annettuun määräaikaan mennessä, voidaan maksu kuitenkin määrätä sen kuukauden alusta, jolloin päätös olisi voitu tehdä, jos selvitykset olisi asianmukaisesti toimitettu. Tällöin maksu määrätään asetuksen mukaisen enimmäismäärän suuruiseksi.

Vanhempien maksukykyä arvioitaessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon vanhemman tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut maksukykyyn vaikuttavat seikat, esim. tosiasiallinen huolenpito henkilöstä, joka ei kuulu perheen määritelmän piiriin. Mikäli vanhemmilta ei saada tietoja maksun määrittämiseksi, maksu määräytyy asiakasmaksuasetuksessa määritellyn enimmäismaksun mukaiseksi. Elatusapujen ja lapsen omien tulojen perinnän osalta noudatetaan asiakasmaksulain mukaisia perusteita.